

zaaknummer 2013 W 1135

11 juni 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.A. Viellevoeye-Geers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester van het Aartsbisdom Utrecht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 26 februari 2014. Op 2 april 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Hoofd Bureau Officialaat Aartsbisdom Utrecht.

Op 14 mei 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote mevrouw [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. N.A. Viellevoeye-Geers. Namens het Bisdom is verschenen [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. In 1964, klager was 11 jaar oud, zat klager op de Katholieke lagere school [naam] te [plaats]. Naast de school stond de pastorie. Aangeklaagde was daar pastoor.

Klager is door aangeklaagde meermalen seksueel misbruikt in de pastorietuin. Dat gebeurde als volgt. Terwijl klager aan het spelen was op het schoolplein, kwam aangeklaagde de speelplaats op en vroeg aan klager of hij zin had in een appel. Klager liep vervolgens met aangeklaagde mee naar de boomgaard. De boomgaard lag in de pastorietuin die door middel van een dicht hek en een haag van coniferen was afgesloten, waardoor de boomgaard niet zichtbaar was vanaf het schoolplein. Eenmaal aangekomen in de pastorietuin tilde aangeklaagde klager op, zodat hij een appel kon plukken van de grote appelboom. Nadat klager een appel had geplukt, zette aangeklaagde hem weer neer op de grond. Vervolgens pakte hij klager bij zijn linker schouder vast, duwde hem naar achter, boog zichzelf over klager heen en begon klager intens te tongzoenen. Tegelijkertijd streelde aangeklaagde de liezen van klager.

Een aantal klasgenootjes zijn klager een keer gevolgd, toen klager met aangeklaagde in de pastorietuin was. Zij hadden gezien dat aangeklaagde zich over klager heen boog en vroegen aan klager wat aangeklaagde met hem had gedaan. Klager antwoordde daarop met: 'Dat weet ik niet.'

Omdat aangeklaagde erg veel rookte, stonk hij naar rook. Ook proefde klager een rooksmak in zijn mond als aangeklaagde hem tongzoende. Hiervan kreeg klager zo veel afkeer dat hij zich afzijdig probeerde te houden van aangeklaagde. Zo zorgde klager ervoor dat aangeklaagde geen oogcontact met hem kon maken wanneer hij op de speelplaats aan het spelen was met zijn vriendjes. Als gevolg hiervan stopte het misbruik door aangeklaagde.

Het bovenomschreven misbruik vond zo'n zes à acht keer plaats in september 1964 in een periode van twee weken. Tijdstip van het misbruik was altijd tussen 13.20 en 13.30 uur. Klager was namelijk altijd op tijd terug voor aanvang van de lessen om 13.30 uur.

2.2. Klager heeft het misbruik door aangeklaagde altijd gebagatelliseerd en als niet belangrijk bestempeld. Hij heeft hetgeen hem is overkomen lange tijd verdrongen. De laatste jaren is voor klager echter steeds meer duidelijk geworden dat de boosheid binnenin hem, jegens mensen in het algemeen, maar geestelijken en de R.-K. Kerk in het bijzonder, veroorzaakt is door het misbruik dat aangeklaagde van hem heeft gemaakt.

Ongeveer 26 jaar geleden, in mei 1987, heeft klager aan zijn echtgenote verteld wat aangeklaagde hem aan heeft gedaan. De reden hiervoor was dat klager een hekel had aan tongzoenen.

Klager heeft zich emotioneel afgesloten en is een Einzelgänger geworden. Er is veel boosheid in klager. Hij verkeert in een onbewuste worsteling met zijn gevoelens, waarbij hij de gebeurtenissen met aangeklaagde steeds heeft verdrongen. Naar aanleiding van een artikel in [krant] in 2012 over seksueel misbruik door een kapelaan en de reacties die daarop werden gegeven is alles weer bij klager bovengekomen. Met name de negatieve reacties op het artikel hebben eraan bijgedragen dat klager zijn verhaal (anoniem) naar buiten heeft gebracht middels [krant].

Inmiddels heeft klager aan een aantal intimi verteld over het seksueel misbruik door aangeklaagde, waardoor hij er naar eigen zeggen al wat beter mee om kan gaan.

2.3. Klager wenst erkenning te krijgen voor hetgeen hem destijds door aangeklaagde is aangedaan, zodat hij niet langer een schuldgevoel hoeft te hebben en de mogelijkheid krijgt om te komen tot verwerking.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Naam] heeft in zowel zijn schriftelijke reactie als ter zitting gesteld dat de door klager omschreven gebeurtenissen aannemelijk zijn, nu zijn verhaal wordt ondersteund door de reeds gegrond verklaarde klacht bekend onder nummer 2013W1011.

[Naam] heeft zijn spijt betuigd en zijn verontschuldigen aangeboden voor hetgeen aangeklaagde klager destijds heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 50 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat aangeklaagde klager gedurende twee weken en met een frequentie van zes à acht keer seksueel heeft misbruikt door klager te tongzoenen en onzedelijk te betasten.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaring van zijn echtgenote. Desgevraagd heeft zij ter zitting verklaard al in mei 1987 op de hoogte te zijn geraakt van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

Voorts wordt de klacht van klager ondersteund door een reeds gegrond verklaarde klacht, bij de Klachtencommissie bekend onder nummer 2013W1011(1). Deze gegrond verklaarde klacht komt op belangrijke punten overeen met de klacht van klager. Zo wordt in die zaak beschreven hoe de betreffende klager door aangeklaagde werd uitgenodigd om fruit te plukken in de boomgaard bij de pastorie. In de boomgaard werd ook deze klager door aangeklaagde opgetild en vervolgens bij zijn schaamstreek door aangeklaagde betast. In deze klacht wordt tevens gesproken over het tongzoenen door aangeklaagde van de betreffende klager en herinnert deze klager zich dat de mond van aangeklaagde stonk naar rook.

Gelet op deze feiten en omstandigheden, in onderlinge samenhang bezien, is de Klachtencommissie van oordeel dat de door klager gestelde feiten waarop de klacht van klager is gebaseerd aannemelijk zijn.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in de gegeven situatie waarin aangeklaagde als volwassene en als geestelijke een aanzienlijk overwicht had op klager, hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 11 jaar oud.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuyging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Utrecht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 11 juni 2014.. door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, mr. A.M.T. Denekamp-Mulder en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.